

Jätkusuutlikkusteguritele avalduva põhilise negatiivse mõju kirjeldus

Põhiline negatiivne mõju jätkusuutlikkuse teguritele tuleneb investeerimisotsustest, millel on negatiivne mõju jätkusuutlikkuse teguritele. Jätkusuutlikkuse tegurite hulka kuuluvad keskkonna, sotsiaalvaldkonna ja töötajatega seotud küsimused, inimõiguste austamine ning korruptsiooni- ja altkäemaksuvastased küsimused. Compensa koostas 2019. aastal oma esimese jätkusuutlikkusrisi käsitlemise poliitika investeerimisotsuste tegemisel ehk ESG-strateegia, mida vaadatakse üle vähemalt üks kord aastas.

Compensa 16.06.2023.a uuendatud ESG strateegia (<https://www.compensalife.ee/meist/jatkusuutlikkus>) karmistas ja laiendas välistamiskriteeriume alates 2023. aasta juulist. Täiendavad välistamiskriteeriumid olid seotud ebasobivate fossiilkütustega, ÜRO globaalse ränderaamistiku põhimõtete mittetäitmisega ja raskete inimõiguste rikkumistega. Olemasolevate välistamiskriteeriumide karmistamine oli seotud ka söepõhiste ärimudelitega.

Compensa omaniku VIG jätkusuutlikkuse strateegia kohaselt peab investeerimisportfelli süsinikujalajälg vähenema 2050. aastaks netonullini. Kehtestatud nõuetele mittevastavaid olemasolevaid investeeringuid vähendatakse oluliselt ehk enam kui 50% võrra 2025. aasta lõpuks ning need kõrvaldatakse portfelist täielikult 2035. aasta lõpuks. Uute investeeringute tegemisel peab lähtuma kehtestatud ESG kriteeriumitest.

Alates 2022. aastast kogutakse ELi avalikustamise määrusega (edaspidi SFDR) andmeid seaduses määratletud keskkonna- ja sotsiaalnäitajate kohta, et mõõta ja hinnata negatiivset mõju jätkusuutlikkuse teguritele.

20 näitajat hõlmavad 18 kohustuslikku näitajat ja 2 valikulist näitajat, mis valitakse mitme SFDR-s toodud näitaja hulgast, ning nende seas on näitajaid, mis on seotud investeeringutega ettevõtetesse, riikidesse ja riikidevahelistesse organisatsioonidesse ning samuti kinnisvarasse.

Perioodi 1. jaanuar 2024 kuni 31. detsember 2024 kohta avaldatakse esmakordselt andmeid käesolevas avalduses.

Investeerimisobjektiks olevatesse äriühingutesse tehtavate investeeringute suhtes kohaldatavad näitajad

Jätkusuutlikkusele avalduva negatiivse mõju näitaja		Mõõtühik	Mõju 2023	Mõju 2024	Selgitus	Võetud meetmed ning järgmiseks aruandlus-perioodiks kavandatud meetmed ja seatud eesmärgid*
KLIIMANÄITAJAD JA MUUD KESKKONNANÄITAJAD						
Kasvuhoonegaaside heide	1. Kasvuhoonegaaside heide	1. valdkonna kasvuhoonegaaside heide	11 107,39	11 463,49	75% kaetus	Olemasolevate välistavate kriteeriumite tugevdamine,
		2. valdkonna kasvuhoonegaaside heide	2 850,91	2 742,21	75% kaetus	

		3. valdkonna kasvuhoonegaaside heide	72 417,33	75 897,71	75% kaetus	täielik ebasobivate fossiilkütuste välistamine strateegilisel tasandil
		Kasvuhoonegaaside koguheide	86 375,66	90 103,41	75% kaetus	
	2. CO ₂ jalajälg	CO ₂ jalajälg	442,81	339,09	75% kaetus	
	3 Investeerimisobjektiks olevate äriühingute kasvuhoonegaaside heitemahukus	Investeerimisobjektiks olevate äriühingute kasvuhoonegaaside heitemahukus	847,93	696,31	75% kaetus	
	4 Kokkupuude fossiilkütusesektoris tegutsevate äriühingutega	Fossiilkütusesektoris tegutsevatesse äriühingutesse tehtud investeeringute osakaal	6,1%	7,3%	56% kaetus	
	5 Taastumatu energia tarbimise ja tootmise osakaal	Investeerimisobjektiks olevate äriühingute poolt taastumatutest energiaallikatest toodetud taastumatu energia tarbimise ja tootmise osakaal võrreldes taastuvatest energiaallikatest toodetud energia tarbimise ja tootmisega, väljendatuna protsendina kõigist energiaallikatest	63,1%	59,0%	60% kaetus	Portfelli ESG reitingute pidev jälgimine
	6 Energiatarbimise intensiivsus suure mõjuga kliimasektori kohta	Investeerimisobjektiks olevate äriühingute energiatarbimine gigavatt-tundides (GWh) miljoni euro suuruse tulu kohta igas suure mõjuga kliimasektoris	0,37	0,31	22% kaetus	Portfelli ESG reitingute pidev jälgimine
Elurikkus	7 Tegevus, mis mõjutab negatiivselt elurikkuse seisukohast tundlikke alasid	Selliste investeeringute osakaal, mis on tehtud investeeringuobjektiks olevatesse äriühingutesse, mille tegevuskohad/tegevused asuvad elurikkuse seisukohast tundlikel aladel või nende lähedal, kui	2%	4,7%	75% kaetus	Portfelli ESG reitingute pidev jälgimine

		investeerimisobjektiks olevate äriühingute tegevus mõjutab neid alasid negatiivselt				
Vesi	8. Vetteheide	Investeerimisobjektiks olevate äriühingute vetteheide tonnides investeeritud miljoni euro kohta, väljendatuna kaalutud keskmisena	16,9	23,2	2% kaetus	Portfelli ESG reitingute pidev jälgimine
Jäätmed	9 Ohtlike jäätmete ja radioaktiivsete jäätmete suhtarv	Investeerimisobjektiks olevate äriühingute tekitatud ohtlike ja radioaktiivsete jäätmete kogus tonnides investeeritud miljoni euro kohta, väljendatuna kaalutud keskmisena	1,77	0,94	41% kaetus	Portfelli ESG reitingute pidev jälgimine
SOTSIAALSETE JA TÖÖTAJATEGA SEOTUD KÜSIMUSTE, INIMÕIGUSTE AUSTAMISE NING KORRUPTSIOONI- JA ALTKÄEMAKSUVASTASE VÕITLUSEGA SEOTUD NÄITAJAD						
Sotsiaalsed ja töötajatega seotud küsimused	10 ÜRO üleilmse kokkuleppe põhimõtete ning Majanduskoostöö ja hargmaiseid ettevõtteid käsitlevate Arengu Organisatsiooni (OECD) suuniste rikkumine	Selliste investeeringute osakaal, mis on tehtud investeeringuobjektiks olevatesse äriühingutesse, mis on olnud seotud ÜRO üleilmse kokkuleppe põhimõtete või hargmaiseid ettevõtteid käsitlevate OECD suuniste rikkumisega	13,5%	3,3%	76% kaetus	Investeeringute vähendamine ja välistamine ettevõtetes, mis on seotud ÜRO üleilmse kokkuleppe põhimõtete rikkumisega
	11 Puuduvad menetlused ja vastavuskontrolli-mehhanismid, et jälgida vastavust ÜRO üleilmse kokkuleppe põhimõtetele ja hargmaiseid ettevõtteid käsitlevatele OECD suunistele	Selliste investeeringute osakaal, mis on tehtud investeeringuobjektiks olevatesse äriühingutesse, kus puuduvad strateegiad, et jälgida vastavust ÜRO üleilmse kokkuleppe põhimõtetele või hargmaiseid ettevõtteid käsitlevatele OECD	27%	61%	75% kaetus	Strateegilisi eesmärgi hetkel pole seatud

		suunistele, või kaebuste menetlemise mehhanismid, et menetleda ÜRO üleilmse kokkuleppe põhimõtete või hargmaiseid ettevõtteid käsitlevate OECD suuniste rikkumisi					
	12 Korrigeerimata palgalõhe	sooline	Investeerimisobjektiks olevate äriühingute keskmine korrigeerimata sooline palgalõhe	12%	9,5%	40% kaetus	Strateegilisi eesmäärke hetkel pole seatud
	13 Juhtorganite mitmekesisus	sooline	Juhtorganite nais- ja meesliikmete keskmine suhtarv investeerimisobjektiks olevates äriühingutes, väljendatuna protsendina kõigist juhtorgani liikmetest	36%	37%	75% kaetus	Portfelli ESG reitingute pidev jälgimine
	14 Kokkupuude relvadega (jalaväe vastased miinid, kobarlahingumoon, keemia- ja bioloogilised relvad)	vastuoluliste	Selliste investeeringute osakaal, mis on tehtud investeerimisobjektiks olevatesse äriühingutesse, mis on seotud vastuoluliste relvade tootmise või müügiga	2%	2%	75% kaetus	Investeeringute välistamine
Riikidesse ja rahvusülestesse organisatsioonidesse tehtavate investeeringute suhtes kohaldatavad näitajad							
Jätkusuutlikkusele avalduva negatiivse mõju näitaja		Mõõtühik		Mõju 2023	Mõju 2024	Selgitus	Võetud meetmed ning järgmiseks aruandlus-perioodiks kavandatud meetmed ja seatud eesmärgid*
Keskkonnamõju	15 Kasvuhoonegaaside heitemahukus	Kasvuhoonegaaside heitemahukus investeerimisobjektiks olevates riikides		418,62	282,46	58% Kaetus	Portfelli jälgimine lähtuvalt grupi poolt kehtestatud

						riigi tasandi ESG reitingutele
Sotsiaalne mõju	16 Investeerimisobjektiks olevad riigid, kus esineb sotsiaalseid rikkumisi	Selliste investeeringusubjektiks olevate riikide arv, kus esineb sotsiaalseid rikkumisi (absoluutarv ja suhteline arv jagatuna kõigi investeeringusubjektiks olevate riikidega), nagu on osutatud rahvusvahelistes lepingutes ja konventsioonides, ÜRO põhimõtetes ja vajaduse korral siseriiklikes õigusaktides	0	0	89% Kaetus	Portfelli jälgimine lähtuvalt grupi poolt kehtestatud riigi tasandi ESG reitingutele, võimalikud välistamised.
Kinnisvarainvesteeringute suhtes kohaldatavad näitajad						
Jätkusuutlikkusele avalduva negatiivse mõju näitaja	Mõõtühik		Mõju 2023	Mõju 2024	Selgitus	Võetud meetmed ning järgmiseks aruandlusperioodiks kavandatud meetmed ja seatud eesmärgid*
Fossiilkütused	17 Kokkupuude fossiilkütustega kinnisvara kaudu	Fossiilkütuste kaevandamise, ladustamise, transpordi või tootmisega seotud kinnisvarasse tehtud investeeringute osakaal	0%	0%	99% Kaetus	välistamine seotusega objektidesse
Energiatõhusus	18 Kokkupuude energiatõhususega kinnisvaraga	Kehva energiatõhususega kinnisvarasse tehtud investeeringute osakaal	53%	51%	99% Kaetus	Kinnisvaraportfelli energiatõhususe optimeerimine ja energiatõhususe arvestamine uute investeeringute planeerimisel

*Võetud meetmed ning järgmiseks aruandlus-perioodiks kavandatud meetmed ja seatud eesmärgid.

Loetletud eesmärkide võrreldavust tegelike väärtustega võib mõjutada katvuse protsendi muutus perioodi jooksul. Võetud meetmed ja kavandatud meetmed järgivad Compensa ESG strateegiat. Olemasolevaid investeeringuid, mis ei vasta kehtestatud nõuetele, vähendatakse oluliselt ja enam kui 50% 2025. aasta lõpuks ning need realiseeritakse täielikult 2035. aasta lõpuks.

Compensa klientide lepingutest tulenevate kohustuste katteks olevad investeeringud arvestavad kindlustuslepingutest tulenvate kohustuste kestvuse ja investeeringute kvaliteedi kriteeriumitega. Tulenevalt kohustuste pikaajalisest iseloomust on tehtud investeeringud ka pikaajalised ning seetõttu vajab olemasolevate ebasobivate (ESG kriteeriumite kohaselt) varade likvideerimine väga kompleksset analüüsi, arvestades ebasoodsaid jätkusuutlikkuse näitajaid. Uute investeeringute puhul järgib Compensa Investeerimiskomitee ESG kriteeriume, et vähendada investeerimisportfelli negatiivset mõju jätkusuutlikkusteguritele.

Muud jätkusuutlikkusteguritele avalduva põhilise negatiivse mõju näitajad.

Jätkusuutlikkusteguritele avalduva põhilise negatiivse mõju kindlakstegemise ja prioriseerimise põhimõtete kirjeldus.

Compensal on investeerimis- ja riskistrateegia, mille on kinnitanud juhatus ja nõukogu ning mida vaadatakse läbi ja ajakohastatakse vähemalt üks kord aastas. See strateegia sisaldab ESG strateegiat. ESG strateegia kohaselt kasutab Compensa järgmisi välistamiskriteeriume, et võtta arvesse ja prioriseerida jätkusuutlikkuse teguritele avalduvaid põhilisi negatiivseid mõjusid:

Alates 2019.a: Küttesöe välistamine;

Alates 2019.a: Vastuoluliste ja keelatud relvade välistamine;

Alates 2022.a: Uute investeerimisriskiga elukindlustuslepingute alusvara ESG reitingukriteeriumid;

Alates 2023.a: Ebasobiva nafta ja gaasi välistamine;

Alates 2023.a: Ettevõtete välistamine, mis rikuvad raskelt inimõigusi või ÜRO globaalset ränderaamistikku.

Investeerimiskõlblike riikide portfell.

Compensa hindab ja liigitab oma investeerimiskõlblike riikide portfelli mitte ainult makromajanduslike andmete, vaid ka sөepõhiste ärimudelite ja keelatud relvade väljajätmise alusel.

Kuna küttesöe põletamine on üks suuremaid kasvuhoonegaaside allikaid, ei tehta söesektoris tegutsevatesse ettevõtetesse uusi investeeringuid. See põhimõte hõlmab küttesöe kaevandamist ja sellega kauplemist, küttesöest elektrienergia tootmist ja söest kütuste tootmist. Välistamiskriteeriumid põhinevad täpsetel müügitulul ja kogusel põhinevatel piirmääradel. Kui leitakse, et ettevõtte rikub ühte järgmistest piirmääradest, arvatakse see investeerimisportfelli välja:

- Küttesöe kaevandamine moodustab enam kui 30% müügitulust;
- Aastatoodang üle 20 miljoni tonni küttesütt;
- Üle 30% kogu elektrienergiast toodetakse küttesöest;
- Aastane energiatoodang üle 10 GWh küttesöest.

Olemasolevad investeeringud sellesse sektorisse kaotatakse täielikult hiljemalt 2035. aasta lõpuks.

Lisaks välistab Compensa SE investeeringud ettevõtetesse, mis tegelevad keelatud relvade tootmise või kaubandusega. Konkreetne hinnang põhineb erinevatel rahvusvahelistel konventsioonidel, kusjuures analüüs läheb kaugemale lepingu tekstide rangest sõnastusest, et vältida selliste relvade rahastamist nii palju kui võimalik.

Vastutuse määramine Compensa strateegiate raames.

Jätkusuutlikkuse põhimõtted (ESG strateegia) on investeerimis- ja riskistrateegia lahutamatu osa. Finants- ja investeerimisteenuste osakond ja investeerimiskomitee vastutab üksikute varaklasside jätkusuutlikkuse põhimõtete rakendamise eest. VIG-i investeerimiskeskuste juhtimise osakond kasutab välise andmepakkuja või emitendi enda andmeid ning arvutab välja vajalikud näitajad ja esitab analüüsid Compensa Finants- ja investeerimisteenuste osakonnale.

Meetodid näitajate valimiseks ja selgitus, kuidas nendes meetodites võetakse arvesse põhiliste negatiivsete mõjude esinemise tõenäosust ja ulatust, sealhulgas nende võimalikku korvamatut olemust.

Compensa on täiendavateks näitajateks valinud:

- Investeeringud süsinikdioksiidi heitkoguste vähendamise algatusteta ettevõtetesse;
- Inimõiguste poliitika puudumine.

Andmete kättesaadavus on täiendavate põhiliste negatiivsete mõjude näitajate valimisel määrava tähtsusega. Kuna kliimamuutus on meie aja suurim väljakutse, on ESG-strateegia keskmes kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramine. Samuti on kliimakaitse küsimus kesksel kohal ettevõtte jätkusuutlikkuse põhimõtetes. Lisaks pööratakse erilist tähelepanu inimõiguste küsimusele, kuna kohustuslike näitajate hulgas saab see küsimus liiga vähe tähelepanu. Üldiselt puudub aga investeerimismetoodika, mis võtaks arvesse põhiliste negatiivsete mõjude suurust ja nende potentsiaalselt pöördumatut olemust.

Põhiliste negatiivsete mõjude tuvastamise ja hindamise meetodid.

Põhinäitajad saadakse kord kvartalis väliselt andmepakkujalt, nendele lisanduvad ettevõttesisesed analüüsid või otsepäringud investeerimisobjektidelt või investeerimispartneritelt, mis arvutatakse, koondatakse ja salvestatakse automaatselt grupiüleises varahaldussüsteemis.

Võimaluse korral käsitletakse investeerimisfonde nende lävivaatamise põhimõttel.

- Ärilised näitajad: arvutus põhineb kõigil investeeringutel, välja arvatud kinnisvara ja kinnisvarafondid, tuletisinstrumentid, lühiajalised pangahoiused ning samuti riigiüleste emitentide, keskvalitsuste, piirkonna- ja omavalitsuste emiteeritud võlainstrumentid;
- Riikide näitajad: arvutus põhineb kõigil riigiüleste emitentide, keskvalitsuste, piirkonna- ja omavalitsuste emiteeritud võlainstrumentidel;
- Kinnisvaranäitajad: arvutuse aluseks on otsesed ja kaudsed kinnisvarainvesteeringud, hüpoteeklaenud ja pantkirjaga tagatud laenud.

Ebaselgete nõuete puhul tehakse järgmised eeldused:

Ettevõtete puhul, mille kohta ei ole võimalik saada ESG põhinäitajaid, kasutatakse võimalikult suures ulatuses nende emaettevõtte põhinäitajaid. Kui otseinvesteeringute (aktsiad, võlakirjad, laenud) ESG näitajad ei ole saadaval, eeldatakse põhinäitajate arvutamisel, et need on samas väärtuses kui hõlmatud portfelli. Sama eeldatakse ka nende investeerimisfondide osade puhul, mis ei ole hõlmatud. Niiviisi määratud põhinäitajad (lugejad) on proportsioonis vastavate investeeringute summaga (nimetajad). Valitud lähenemine tähendab, et põhinäitajad kajastatakse konservatiivselt. Lähiaastatel ootame kaetuse määra märgatavat suurenemist, muu hulgas tänu ESG teemade ulatuslikumale reguleerimisele.

Kasutatud metoodika veamäära selgitus.

Veamäär võib olla tingitud mitmest tegurist, peamised veaallikad on:

- Andmelüngad;
- Väärad andmed;
- Aegunud andmed;
- Andmete hindamiseks kasutatud ebatäpne metoodika;
- Väärad skaleerimise eeldused.

Üldiselt on nõutavate andmete kättesaadavus ja kvaliteet suur väljakutse kogu finantssektori jaoks.

Kasutatud andmeallikad.

Compensa kasutab üksikute näitajate mõõtmiseks ja töötlemiseks VIG-i väliseid andmepakkujaid ja tarkvaralahendusi. Kui investeerimisobjekti kohta puuduvad andmed väliselt andmepakkujalt, võib need hankida ka otse investeerimisvarade halduritelt. Näitajate pideva analüüsi ja tõlgendamise kaudu saab õigeaegselt rakendada meetmeid, mis piiravad negatiivset mõju jätkusuutlikkuse teguritele.

Kaasamispoliitika

Aktsiainvesteeringute väga piiratud ulatuse tõttu (aktsiainvesteeringute osakaal Compensa varades 2024. aasta lõpus on 1,9%) on Compensa otsustanud kaasamispoliitikat mitte koostada (väärtpaberituru seadus § 211²). Kuni investeerimisobjektiks olevate ettevõtete aktsiatesse tehtud investeeringud ei ületa 3% valitsetavatest varadest, ei koosta ega avalda Compensa oma veebilehel kaasamispoliitikat ning esitab selle asemel selge ja põhjendatud selgituse poliitika puudumise kohta.

Viited rahvusvahelistele standarditele

Kehtiv Compensa ärieetika koodeks tagab, et töötajad järgivad seadusest tulenevaid ja ettevõttesiseseid eeskirju. Ärieetika põhimõtted puudutavad eelkõige järgmisi standardeid:

- Vastavus õigus- ja haldusnormidele ning sise-eeskirjadele;
- Inimõiguste kaitse;
- Mitmekesisus ja kaasamine;
- Keskkonnakaitse;
- Ohutu ja turvaline töökoht;
- Ettevõtte vara kaitse;
- Huvide konfliktide vältimine;
- Korruptsiooni ja altkäemaksu vältimine;
- Andmekaitse;
- Konfidentsiaalse teabe haldamine;
- Aus konkurents;
- Turu kuritarvitamise ennetamine;

- Rahapesu, terrorismi rahastamise ja rahvusvaheliste sanktsioonide rikkumise tõkestamine;
- Klientide õiglane ja professionaalne kohtlemine;
- Usaldusväärne suhtlus.

Lisaks on Compensa VIG-i tüdarettevõtte, mis ühines ÜRO ränderaamistiku kokkuleppega 2021. aasta märtsis.

Tabel 2

Täiendavad kliimanäitajad ja muud keskkonnanäitajad

Negatiivne mõju jätkusuutlikkusele	Negatiivne mõju jätkusuutlikkusteguritele (kvalitatiivne või kvantitatiivne)	Mõõtühik
Investeerimisobjektiks olevatesse äriühingutesse tehtavate investeeringute suhtes kohaldatavad näitajad		
KLIIMANÄITAJAD JA MUUD KESKKONNANÄITAJAD		
Heited	4. Investeeringud äriühingutesse, kes ei ole ellu viinud CO ₂ heite vähendamise algatusi. 3,9% (2023: 4,4%)	Selliste investeeringute osakaal, mis on tehtud investeerimisobjektiks olevatesse äriühingutesse, kes ei ole ellu viinud CO ₂ heite vähendamise algatusi eesmärgiga tagada vastavus Pariisi kokkuleppele

Tabel 3

Sotsiaalsete ja töötajatega seotud küsimuste, inimõiguste austamise ning korruptsiooni- ja altkäemaksuvastase võitlusega seotud täiendavad näitajad

SOTSIAALSETE JA TÖÖTAJATEGA SEOTUD KÜSIMUSTE, INIMÕIGUSTE AUSTAMISE NING KORRUPTSIOONI- JA ALTKÄEMAKSUVASTASE VÕITLUSEGA SEOTUD NÄITAJAD		
Negatiivne mõju jätkusuutlikkusele	Negatiivne mõju jätkusuutlikkusteguritele (kvalitatiivne või kvantitatiivne)	Mõõtühik

Investeerimisobjektiks olevatesse äriühingutesse tehtavate investeeringute suhtes kohaldatavad näitajad		
Inimõigused	9. Inimõigusi käsitleva poliitika puudumine 1,5 % (2023: 0,9%)	Selliste investeeringute osakaal, mis on tehtud üksustesse, kus puudub inimõigusi käsitlev poliitika